

Exemplar für Prüfer/innen

Kompenzacijski izpit k standardiziranemu
kompetenčno usmerjenemu pisnemu
zrelostnemu izpitu / zrelostnemu in diplomskemu izpitu

Junij 2024

Slovenščina

Kompenzacijski izpit 1
Podatki za **spraševalke/spraševalce**

Napotki h kompenzacijskemu izpitu za spraševalke/spraševalce

Spoštovana spraševalka, spoštovani spraševalec!

Kompenzacijski izpit vsebuje nalogo, ki je razdeljena na več delovnih nalog. Vse delovne naloge je v izpitnem pogovoru treba obdelati na osnovi priloženega besedila/priloženih besedil; naloge upoštevajo zahtevnostni področji *Reprodukcija, reorganizacija in prenos* in *Refleksija in reševanje problema*. Pri zadnji delovni nalogi gre za monološko govorno nalogo, ki jo mora kandidatka/kandidat opraviti samostojno, ne v dialogu. Izpit lahko traja največ 25 minut. Priporočamo, da se držite predlaganega izpitnega časa za posamezno delovno nalogo, tako bo za vsako od nalog na voljo dovolj časa, hkrati pa boste poskrbeli, da se ne bo prekoračilo najdaljše dovoljeno trajanje izpita.

Po dani nalogi in priloženem besedilu/priloženih besedilih je v nadaljevanju pripravljen tudi komentar k nalogi, ki naj vam pomaga pri ocenjevanju kompenzacijskega izpita. Poleg tega sta kompenzacijskemu izpitu priložena tudi ustrezni ocenjevalni seznam in navodilo za popravo in ocenjevanje. Oba je obvezno treba uporabiti.

Upoštevajte tudi to, da so v komentarju oblikovane možne ubeseditve dane delovne naloge – s težiščem na vsebinski dimenziji. Kandidatka/kandidat more – glede na delovno nalogo – delovne naloge prav dobro opraviti tudi, če ne vključi vseh v komentarju navedenih vsebinskih točk, navede pa druge vsebinsko pomembne vidike ali se odloči za drugačno interpretacijsko pot.

Pripravljalni čas obsega najmanj 30 minut, izpitni čas največ 25 minut.

Kandidatka/kandidat lahko uporablja kot pripomoček slovar.

Ustni kompenzacijski izpit je ocenjen s pozitivno oceno, če so zahteve na bistvenih področjih pretežno izpolnjene.

Pri skupni oceni se upoštevajo tako odgovori pri kompenzacijskem izpitu kakor tudi rezultat klavzurne naloge. O skupni oceni odloča izpitna komisija.

Tema: Lepote Koroške

Situacija: Udeležili se boste Europeade, evropskega nogometnega prvenstva avtohtonih manjšin, ki ga organizirajo vsaka štiri leta. Povabljeni ste, da kot predstavnica/predstavnika koroških dijakin in dijakov svojim gostom iz tujine predstavite Koroško in jih navdušite za obisk te dežele.

Preberite oglaševalsko besedilo *Pridih Sredozemlja*, objavljeno na spletni strani Uradnega potovalnega portala (priloga 1), in pesem *O Podjuna!* (1952) Milke Hartman (priloga 2).

Nato **obdelajte** naslednje delovne naloge:

Delovne naloge		Zahtevnostna področja
1.	Povzemite informacije, s katerimi se seznanite v besedilu <i>Pridih Sredozemlja</i> (priloga 1), in vsebino pesmi <i>O Podjuna!</i> (priloga 2).	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 3 minute
2.	Analizirajte zunanjo obliko in jezik obeh izhodiščnih besedil.	Zahtevnostno področje 1 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos</i> Trajanje izpita: približno 4 minute
3.	Primerjajte izpoved oglaševalskega besedila <i>Pridih Sredozemlja</i> z izpovedjo pesmi Milke Hartman <i>O Podjuna!</i> .	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: približno 4 minute
4.	Pripravite govor za vrstnice in vrstnike iz tujine: <i>Koroška – odsev raja</i> . Pri tem se poslužite informacij iz obeh priloženih besedil. V govoru – predstavite mladim naravne, kulturne, kulinarčne, rekreacijske zanimivosti Koroške, – razmišljajte o pomenu kulturnih in geografskih znamenitosti za gospodarstvo in turizem na Koroškem, – pozovite vrstnice in vrstnike, naj si ogledajo lepote Koroške in uživajo v njeni kulturi, znamenitostih in kulinariki.	Zahtevnostni področji 1 in 2 <i>Reprodukcija, reorganizacija in prenos; Refleksija in reševanje problema</i> Trajanje izpita: največ 5 minut (najmanj 3 minute)

Priloga 1

Pridih Sredozemlja

Romantične vile, zgrajene na prelomu 19. in 20. stoletja, ter bistra, turkizna voda: Vrbsko jezero povezuje sredozemski življenjski stil s klasičnim cesarskim in kraljevskim ambientom.

Med sprehodom po znani promenadi Blumenpromenade v Porečah ali med vožnjo s parnikom »Thalia« po Vrbskem jezeru lahko še danes občudujete elegantne dvorce in vile, ki so jih postavili aristokrati in industrialci v času Belle Époque¹ na 42 km dolgi obali Vrbskega jezera: čudovite in hkrati reprezentativne zgradbe s pomoli, stolpiči in razkošno oblikovanimi loggiami². Kaj kmalu se je za te impozantne zgradbe uveljavilo tudi lastno poimenovanje: »Wörthersee-Architektur«. Ta je združevala secesijski slog, angleško podeželsko arhitekturo in regionalno koroško romantiko. Nastala je kombinacija sproščene plemenitosti s pridihom italijanskega življenjskega stila. V nekaterih vilah, ki so nekoč bile v zasebni lasti, lahko danes tudi bivate in uživate v ekskluzivni legi tik ob Vrbskem jezeru.

5

Pomoli, loggie in stolpiči

Ob Vrbskem jezeru tudi podnebne razmere spominjajo na Sredozemlje. »Tukaj imamo submediteransko podnebje,« razloži poreški hotelir Karl Grossmann. »Vpliv Sredozemskega morja se čuti predvsem poleti. Hkrati pa imamo tudi klasične avstrijske letne čase: cvetočo pomlad, vroče poletje, barvito jesen ter svežo in mrzlo zimo, ki so tipični za Avstrijo.«

10

Prijaznost in toplina

To, da spada Vrbsko jezero med najbolj priljubljene destinacije v regiji Alpe-Jadran, pa po Grossmannovem mnenju ni povezano samo s pokrajinskimi in podnebnimi dejavniki, temveč tudi s tamkajšnjimi ljudmi in njihovo mentaliteto. »Korošice in Korošci so po naravi gostoljubni,« pove 61-letni hotelir in doda: »Odlikujejo jih toplina, prijaznost in ljubeznivost.«

15

Tisti, ki ste na obalni promenadi v Vrbi ali v Porečah popili kakšen kapučino, ste zagotovo izkusili to gostoljubnost, o kateri govori izkušeni hotelir.

20

Vir: <http://www.austria.info/si/dejavnosti/jezera-flora-in-favna/pridih-sredozemlja> [24.04.2024].

Razlaga besed:

¹ Belle Époque (iz francoščine: lepo obdobje): To je bil čas med 1884 in 1914, predvsem v Evropi; premožnejše prebivalstvo si je v tem obdobju že lahko privoščilo letovanja, npr. ob Vrbskem jezeru, zato je tam nastalo toliko lepih vil.

² loggia: stavba, zaprta na eni ali več straneh samo s stebri ali v stavbo umaknjen, na sprednji strani odprt prostor, z vrati povezan z notranjimi prostori

Priloga 2

Milka Hartman: *O Podjuna!* (1952)

O Podjuna, odsev si raja! Tvoje planine, tvoje ravnine, tvoji bregovi, tvoji gozdovi,	5
tvoje vasice, cerkvice vrh gorá, tvoji potočki, Drava in jezera biseri naše zemlje slovenske so; tvoje nebo nam je božje oko.	
O Podjuna, kako si lepa v korških pečinah, v dječkih višinah, v humškem okolju, v libuškem polju!	10
Peca pošilja z juga pozdrave nam, skale Obirja vriskajo v zdravje k nam. Hema v Slovenjah ¹ čuva podjunski svet, Komel, Šmarjeta nam češnjev sta cvet.	15
O Podjuna, Bog te obvari! Vrt domovine!	20
Hčere in sine hrani in vzgajaj, pesmi porajaj v srcih Slovencev. Tebi vsi vdani so, veri in domu zvesto predani so.	25
Lepa Podjuna, prejmi pozdravov sto, pojemo tebi zdravice srčno!	

Vir: Milka Hartman: *Moje grede*. Celovec: Mohorjeva založba 1952, str. 14–15.

Razlaga besed:

¹ Hema v Slovenjah: cerkev sv. Heme v vasi Slovenje pri Globasnici

INFORMACIJE:

Milka Hartman (Libuče pri Pliberku, 1902–1997): pesnica, učiteljica gospodinjstva in petja

Komentar k nalogi za kompenzacijski izpit

Tema:	Lepote Koroške
Situacija:	<u>Povod:</u> govor na Europeadi z naslovom <i>Koroška – odsev raja</i> <u>Vloga:</u> dijakinja/dijak <u>Naslovniki:</u> vrstnice in vrstniki iz različnih držav Evrope
Izpolnitev naloge glede vsebine:	
Jedro sporočilo (jedrna sporočila) priloženega besedila/ priloženih besedil:	<u>Priloga 1:</u> Besedilo predstavlja značilno arhitekturo ob Vrbskem jezeru in tamkajšnje že skoraj sredozemsko podnebje. <u>Priloga 2:</u> Pesnica opeva lepoto Podjune in našteva znamenite zemljepisne značilnosti te doline.
Možnosti za delovno nalogo 1: Povzemite ...	<u>Priloga 1:</u> Besedilo predstavlja značilno arhitekturo ob Vrbskem jezeru in tamkajšnje podnebje, ki je že skoraj sredozemsko. Kljub temu pa imamo ob Vrbskem jezeru klasične letne čase pomlad, poletje, jesen in zimo. Vrbsko jezero je privlačno tudi zato, ker so Korošice in Korošci zelo prijazni in gostoljubni. <u>Priloga 2:</u> Pesnica opisuje lepote podjunskih krajev in navaja njihove značilnosti. Ob koncu prosi Boga, da bi Podjuno varoval še naprej in ji nazdravlja.
Možnosti za delovno nalogo 2: Analizirajte ...	<u>Priloga 1:</u> Zunanja zgradba: Besedilo ima naslov, dva vmesna naslova, uvod in še štiri odstavke. Vmesna naslova sta krepko tiskana. Jezikovne posebnosti: V besedilu je precej tujk, npr. Belle Époque, Thalia, Wörthersee-Architektur, loggie. Besedi »Thalia« in »Wörthersee-Architektur« sta v narekovajih. Besedilo dobredno citira hotelirja Grossmanna, ti citati so v narekovajih. <u>Priloga 2:</u> Zunanja zgradba: ■ Pesem ima naslov in tri kitice po devet vrstic. ■ Prva vrstica je vedno srednje dolga (9 zlogov). Naslednje štiri vrstice so krajše, imajo le pet zlogov, zadnje štiri vrstice pa so spet daljše, vse po enajst zlogov. ■ Rima: a b b c c č č d d

	Jezikovna analiza: ■ Podjuna je <u>poosebljena</u> (personificirana), lirski subjekt jo nagovarja in ji poje zdravico. ■ Prve vrstice vseh treh kitic se <u>začnejo enako</u>: »O Podjuna, [...]« ■ <u>Vzkliki</u>: »O Podjuna, odsev si rajal!«; »O Podjuna, Bog te obvari!« ■ V prvi in drugi kitici imamo od druge do četrte vrstice <u>anafore</u>. ■ Pesem je v glavnem sestavljena iz <u>naštevaja</u> krajev. ■ Obrnjen besedni red v prvi kitici, osma vrstica: »zemlje slovenske« ■ <u>Primerjave oz. metafore</u>: »Drava in jezera / biseri naše zemlje slovenske so; / tvoje nebo nam je božje oko«; »Komel, Šmarjeta nam češnjev sta cvet« ■ Pesem je <u>zdravica oz. himna</u> Podjuni.
Možnosti za delovno nalogo 3: Primerjajte ...	Obe besedili opisujeta lepote Koroške: prva priloga lepoto Vrbskega jezera, pesem pa lepoto Podjune. Prvo besedilo je neumetnostno in želi informirati o lepotah Vrbskega jezera, namenjeno je širši publiki, deluje kot reklama za turistično regijo; drugo besedilo je umetnostno, želi v himnični obliki opevati lepote slovenskih krajev na Koroškem. V prvem se uporablja vsakdanji, v drugem pesniški jezik.
Možnosti za delovno nalogo 4:	Govor na Europeadi <i>individualna obdelava</i> ■ ustrezna zgradba govornega prispevka ■ uporaba v dialoškem delu navedenih vsebin in refleksija o njih ■ stvarna pravilnost ■ logika argumentov ■ vsebinska in jezikovna usmerjenost k naslovniku ■ situaciji ustrezno izražanje <i>Kandidatka/kandidat predstavi, kar sama/sam misli, da bi bilo za tuje vrstnice in vrstnike na Koroškem zanimivo.</i> Mogoči so naslednji odgovori: ■ <u>Naravne znamenitosti</u> so npr. kapniške jame (Železna Kapla, Grebinj), grape in soteske (Korte, Čepa), jezera, ledene jame (Kočuha), ledeniki, Podkanjski slap ... ■ <u>Kulturne znamenitosti</u>: teh je zelo veliko, npr. vodnjak Kiki Kogelnik ali vrt religij v Pliberku, gora sv. Heme, Jedrovca, celovski zmaj, mesta: Celovec, Beljak, Šentvid ob Glini, srednjeveško mesto Brežje, galerije in muzeji ... ■ Koroška je na <u>tromeji</u> in meji s Slovenijo in Italijo, je povezana s slovensko oz. slovansko, nemško oz. germansko in italijansko oz. romansko kulturo. ■ <u>Jezera in reke</u>: npr. Klopinsko, Zablaško, Vrbsko, Baško, Osojsko, Hodiško, Milštatsko, Preseško, Dolgo jezero, Belo jezero; za turiste in domačine so pomembne reke Drava, Glina, Krka, kjer je mogoče plavanje in tudi drugi vodni športi.

- Za gibanje in šport imamo kolesarske poti, npr. kolesarsko pot ob Dravi; veliko možnosti je za vodne športe, za smučanje in druge zimske športne panoge (npr. Tromeja, Velike Ture, Bad Kleinkirchheim, a tudi Peca in drugi kraji), veliko je pohodniških poti, tudi »adrenalinskih parkov« je precej, npr. pri Podkanjskem slapu, v Krki, Čepi in še marsikaj drugega.
- Tipične koroške jedi so koroški krapi, izdelki iz ajde, npr. ajdovi žganci, ajdova torta, (bela ziljska) polenta, podjunska ali rožanska kisl juha, pogača, ziljski špeh ... H koroški hrani spada tudi mošt (iz Labotske doline) ali zadnja leta tudi vino iz Vinogradov pri Žitari vasi, okrog Šentvida ob Glini, iz Labotske doline ter tudi iz okolice Celovca.
- Za koroško gospodarstvo so naravne in kulturne znamenitosti Koroške zelo pomembne. Visoko število prebivalstva živi od (poletnega) turizma.
- Koroška je s svojimi gorami, hribčki, jezeri, soteskami in ravninami zares izredno lepa dežela. Zato so vsi pozvani, da si ogledajo te lepote. Poleg tega dežela Koroška ponuja tudi veliko kulturnih in zgodovinskih znamenitosti in značilne domače jedi. Torej vabljeni na ogled pokrajine, ki je – kot pravi pesnica Milka Hartman – raj na zemlji.

Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung der standardisierten Reife- und Diplomprüfung in der Unterrichtssprache

Kompetenzbereich	Teilkompetenzen	nicht erfüllt	das Wesentliche überwiegend erfüllt	das Wesentliche zur Gänze erfüllt	über das Wesentliche hinausgehend erfüllt	weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt
(K1) Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 1 <i>(Reproduktion, Reorganisation und Transfer)</i>	kann Informationen, Standpunkte und Meinungen aus der Textbeilage/-den Textbeilagen ermitteln, strukturiert zusammenfassen bzw. einander gegenüberstellen kann Aufbau bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) identifizieren und gegebenenfalls anhand von Textbelegen erläutern kann Merkmale bzw. die Intention(en) der Textbeilage(n) identifizieren und Textbelege dafür finden kann sprachliche bzw. literaturästhetische Besonderheiten der Textbeilage(n) identifizieren, analysieren und deren Wirkung bzw. Funktion beschreiben					
Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht Anforderungsbereich 2 <i>(Reflexion und Problemlösung)</i>	kann Meinungen, Argumente bzw. Argumentationslinien der Textbeilage(n) reflektieren und bewerten bzw. Interpretationshypothesen formulieren und anhand von Textbelegen begründen kann eine eigenständige Position zum Thema der Textbeilage(n) argumentativ überzeugend formulieren bzw. zu gesellschaftlichen, kulturellen, politischen und wirtschaftlichen Phänomenen treffsicher Stellung nehmen und diese bewerten kann themenbezogenes Sachwissen aktivieren, anwenden und gegebenenfalls Bezüge zu eigenen Erfahrungen und Werthaltungen herstellen kann mindestens drei Minuten zusammenhängend monologisch zum vorliegenden Thema sprechen					
(K2) Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit	kennt Sprachnormen und kann diese korrekt anwenden kann relevante Fachbegriffe anwenden und zeigt Varianz in Wortwahl und Satzbau kann adressaten- und situationsangemessen formulieren kann in Bezug auf die Textbeilage(n) eigenständig formulieren					

Korrektur- und Beurteilungsanleitung

1 Erläuterungen zum Beurteilungsraster zur Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache

Die gesetzliche Regelung sieht vor, dass der Prüferin/dem Prüfer und der Beisitzerin/dem Beisitzer bei der Beurteilung des Prüfungsgebiets eine gemeinsame Stimme zukommt. Daher sollten stets beide den Beurteilungsraster erhalten, der der Angabe für Prüfer/innen beiliegt.

Die Beurteilung einer Kompensationsprüfung in der Unterrichtssprache **muss** unter Verwendung des standardisierten Beurteilungsrasters erfolgen.

1.1 Aufgabenstellung

Jede Aufgabenstellung ist in mehrere Teilaufgaben gegliedert, die **alle** von der Kandidatin/vom Kandidaten zu bearbeiten sind.

1.2 Kompetenzbereiche

Der Beurteilungsraster ist in zwei Kompetenzbereiche gegliedert, die dem Beurteilungsraster der standardisierten Klausur entsprechen:

- **K1: Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht**
 - Anforderungsbereich 1: *Reproduktion, Reorganisation und Transfer*
 - Anforderungsbereich 2: *Reflexion und Problemlösung*
- **K2: Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**

1.3 Notenfindung

Beurteilt werden die beiden Kompetenzbereiche **Aufgabenerfüllung aus inhaltlicher und struktureller Sicht** (jeweils bezogen auf die beiden Anforderungsbereiche) sowie **Aufgabenerfüllung hinsichtlich Stil, Ausdruck und normativer Sprachrichtigkeit**.

Jeder dieser beschriebenen Kompetenzbereiche muss in Summe (der Teilkompetenzen) positiv bewertet werden, um zu einer positiven Beurteilung der Kompensationsprüfung zu gelangen.

Wenn bei einer Prüfung **einer** der Kompetenzbereiche (K1 oder K2) nicht „überwiegend“ erfüllt ist, ist die Prüfung mit „Nicht genügend“ zu beurteilen.

Die Prüfung ist mit „Genügend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche zumindest „überwiegend“ erfüllt sind.

Die Prüfung ist mit „Befriedigend“ zu beurteilen, wenn beide Kompetenzbereiche „zur Gänze“ erfüllt sind. Einzelne „überwiegend“ erfüllte Teilkompetenzen können durch „über das Wesentliche hinausgehend“ und „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllte Leistungen ausgeglichen werden.

Mit „Gut“ oder „Sehr gut“ ist eine Prüfung zu beurteilen, wenn die Teilkompetenzen der Kompetenzbereiche jeweils mehrheitlich „über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt oder „weit über das Wesentliche hinausgehend“ erfüllt sind.

Werden alle zwei Kompetenzbereiche positiv (= „überwiegend“ und darüber) bewertet, könnte sich eine Zwischennote ergeben. In diesem Fall liegt es im Ermessensbereich der Prüferin/des Prüfers, ob die bessere oder die schlechtere Note gegeben wird. Für diese Entscheidung ist die Aufgabenerfüllung in den einzelnen Teilkompetenzen, wie etwa Argumentationsqualität oder stilistische Qualität, noch einmal heranzuziehen.

1.4 Zur Spaltenbezeichnung des Beurteilungsrasters

Die Attribute der Spalten „das Wesentliche überwiegend erfüllt“ („die nach Maßgabe des Lehrplanes gestellten Anforderungen in der Erfassung und in der Anwendung des Lehrstoffes sowie in der Durchführung der Aufgaben in den wesentlichen Bereichen überwiegend erfüllt“), „das Wesentliche zur Gänze erfüllt“ („in den wesentlichen Bereichen zur Gänze erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“), „über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „merkliche Ansätze zur Eigenständigkeit“, „bei entsprechender Anleitung die Fähigkeit zur Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) und „weit über das Wesentliche hinausgehend erfüllt“ („in weit über das Wesentliche hinausgehendem Ausmaß erfüllt“, „deutliche Eigenständigkeit“, „die Fähigkeit zur selbständigen Anwendung [des] Wissens und Könnens auf [...] neuartige Aufgaben“) entsprechen den Notendefinitionen der Beurteilungen mit „Genügend“, „Befriedigend“, „Gut“ und „Sehr gut“ in der Verordnung zur Leistungsbeurteilung (vgl. § 14 LBVO). Wichtig ist, dass die Beurteilung der Prüfung entsprechend dem Abschnitt 1.3 erfolgt.

2 Gesamtbeurteilung

Da sowohl die von der Kandidatin/vom Kandidaten im Rahmen der Kompensationsprüfung erbrachte Leistung als auch das Ergebnis der Klausurarbeit für die Gesamtbeurteilung herangezogen werden, kann die Gesamtbeurteilung nicht besser als „Befriedigend“ lauten.